

POSTANOWIENIE

28 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 28 października 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa K. S.

przeciwko Bank w W.

o zapłatę i ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej Bank w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 27 października 2023 r., I ACa 414/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od Bank w W. na rzecz K. S. 2700 (dwa tysiące siedemset) zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia zobowiązanemu.

(G.G.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 stycznia 2022 r., I C 46/21, Sąd Okręgowy w Krakowie, ustalił nieistnienie stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu i zasądził na rzecz powodowego kredytobiorcy od pozwanego banku 34 377,95 zł i 25 715,46 CHF. Sąd zastrzegł, że bank korzystając z prawa zatrzymania świadczenia jest uprawniony do wstrzymania się ze spełnieniem zasądzzonego świadczenia do zaofiarowania przez kredytobiorcę na rzecz banku świadczenia otrzymanego od banku w wysokości 207 997 zł, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo.

Wyrokiem zaskarżonym skarga kasacyjną Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji przez zasądzenie odsetek do dnia podniesienia przez bank zarzutu zatrzymania, a w pozostałym zakresie apelację kredytobiorcy oddalił i oddalił w całości apelację banku.

Sąd Apelacyjny uznał, że zawarte w umowie klauzule indeksacyjne nie odwoływały się do ustalonego w sposób obiektywny kursu waluty. Kredytobiorca w sposób nieograniczony został obciążony nieproporcjonalnym ryzykiem kursowym, a brak pouczenia o konsekwencjach przedmiotowej regulacji nie pozwala na przyjęcie, iż świadomie przyjął na siebie takie ryzyko. Taka regulacja umowna w połączeniu z zachowaniem pracowników banku narusza rażąco dobre obyczaje i interes konsumenta w rozumieniu art. 385¹ § 2 zdanie 1 i § 3 k.c. Eliminacja postanowienia umownego zawierającego klauzulę indeksacyjną prowadzi do upadku umowy w całości.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący bank uzasadnił potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów: art. 4 ust. 2 i art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, , art. 65 ,354, 358 § 2, art. 385¹ § 1 i 2 i art. 385² k.c. oraz art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, a także art. 189 k.p.c.

Jednocześnie skarżący wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne związane z wykładnią:

- art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie, czy wobec umożliwienia kredytobiorcom posiadającym kredyty denominowane lub indeksowane do waluty obcej, uzasadnione jest przyjęcie, że kredyty denominowane lub indeksowane są kredytami udzielonymi w złotych polskich, skoro dokonanie przez kredytobiorcę spłaty raty kapitałowo-odsetkowej bezpośrednio w walucie obcej prowadzi do skutecznego spełnienia świadczenia, bez konieczności dokonywania jakichkolwiek przeliczeń walutowych;

- art. 385¹ § 1 zd. drugie k.c. w związku z art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13 oraz art. 385² § 2 k.c. w związku z motywem dwudziestym pierwszym dyrektywy 93/13, czy prawidłowym jest przyjęcie nieważności całej umowy, skoro klauzule samego

ryzyka walutowego nie stanowią niedozwolonych (nieuczciwych) warunków umownych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wszystkie powyższe podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, z wyjątkiem podstawy opartej o art. 189 k.p.c., zmierzają do możliwości obowiązywania umowy mimo niedozwolonego charakteru postanowień kursowych. Uchwałą pełnego składu Izby Cywilnej SN z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, do rangi zasady prawnej podniesiono tezy:

1) w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów;

2) w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.

Powyższe tezy, wiążąc w niniejszej sprawie (art. 88 u.s.n.), uniemożliwiają przyjęcie skargi kasacyjnej w oparciu o powyższe podstawy, gdyż wykluczają istnienie stosunku prawnego po usunięciu z treści umowy kredytu indeksowanego źródła kursu walutowego. W celu uwzględnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący musiałby zakwestionować tezę Sądu drugiej instancji o nieuczciwym charakterze przeliczników walutowych ustanowionych w umowie lub zakwalifikowaniu umowy jako umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej. W orzecznictwie jest utrwalona teza o niedopuszczalności stosowania kursów walutowych ogłaszanych jednostronnie przez bank.

Należy przy tym zaznaczyć, że na podstawie art. 3852 k.c. dla stosowania art. 385¹ k.c. istotna jest chwila zawarcia umowy (uchwały w składzie 7 sędziów SN z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2, z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56), a nie ewentualne, późniejsze zmiany

nieważnej umowy lub stanu prawnego (jak wejście w życie art. 69 ust. 3 pr.bank.), chyba że przepisy przejściowe stanowiłyby o sanowaniu nieważnych umów.

Dopóki umowa nie zostanie wykonana, strona umowy ma interes prawny (art. 189 k.p.c. w ustaleniu nieistnienia stosunku prawnego mającego powstać na mocy nieważnej umowy).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oddalił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Na podstawie art. 98 k.p.c. powodowi przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w wysokości stawki minimalnej określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(G.G.)

[r.g.]